

Rok XXXVI

Nr e-192 (388)

Październik 2022

NA SZLAKU

Turystyka – Krajoznawstwo – Góry

Magazyn turystyczno-krajoznawczy

Dr Bruno Ablaß z Jeleniej Góry w Karkonoszach

Jego życie i działalność jako prawnika i polityka, jego zaangażowanie na rzecz godności ludzkiej i ochrony kultury, jego wezwanie do pokoju i międzynarodowego porozumienia.

Autor: Dietrich Roth (wnuk dra Bruno Ablaßa)

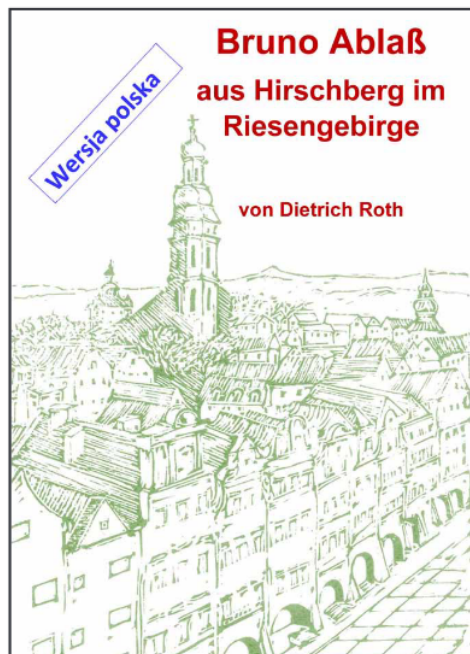
Dzięki niniejszej książce dostępna jest teraz pełna biografia prawnika i polityka dra Bruno Ablaßa.

Bruno Ablaß urodził się 10 maja 1866 r. w Bunzlau (Bolesławiec) na Śląsku jako syn skarbnika miejskiego Roberta Ablaßa. Szkołę rozpoczął na Wielkanoc 1872 r. Później rodzina przeniosła się do Breslau (Wrocław), gdzie jego ojciec został syndykiem bankowym w Deutsche Bank Breslau. Bruno Ablaß spędził w tym mieście większość lat szkolnych jako uczeń Johannismgymnasium. W 1884 r. zdał maturę. Prawo studiował na tamtejszym uniwersytecie, na którym złożył egzamin państwowy. Tytuł doktora nauk prawnych uzyskał w Heidelbergu. Po odbyciu aplikacji adwokackiej zdał w Berlinie egzamin asesorski. W 1893 r. osiadł jako prawnik w mieście Hirschberg (Jelenia Góra) na Śląsku.

Wkrótce po rozpoczęciu praktyki adwokackiej poświęcił się również polityce. Jeszcze przed ślubem wygłosił w różnych miejscowościach okręgu wyborczego Hirschberg/Schönau (Jelenia Góra/Świerzawa) przemówienia wyborcze z ramienia partii Fortschrittliche Volkspartei (Postępowa Partia Ludowa) podczas kampanii wyborczej w ramach ówczesnych wyborów do Reichstagu (w roku 1894 lub 1895).

Dr Bruno Ablaß

We wspomnianym okręgu wyborczym

został w 1903 r. po raz pierwszy wybrany do Reichstagu. Wybory odbywały się według większościowego systemu wyborczego, który wymagał bezwzględnej większości głosów przy wyborze poszczególnych deputowanych. Jeżeli żaden z kandydatów jej nie uzyskał, przystępowano do wyborów uzupełniających między dwoma kandydatami z największą liczbą głosów.

Bruno Ablaß był posłem do Reichstagu nieprzerwanie do końca I wojny światowej i wybuchu rewolucji w 1918 r.

Wybuch I wojny światowej zaskoczył małżeństwo Ablaßów podczas ich podróży studyjnej po Rosji. Bruno Ablaß wraz z żoną Hedwig, z domu Vogdt, dostali się wtedy do rosyjskiej niewoli na cztery miesiące.

Po zakończeniu I wojny światowej dr Ablaß został powołany na członka komisji konstytucyjnej w Weimarze w celu opracowania nowej demokratycznej Konstytucji Rzeszy Niemieckiej.

Ten akt prawny, zwany później jako Konstytucja weimarska, został uchwalony w sierpniu 1919 r.

Począwszy od 1908 r. między Gerhartem Hauptmannem i dr. Ablą oraz ich rodzinami rozwijała się bardzo bliska przyjaźń. Odwiedzali się nawzajem, a Ablą został radcą prawnym Hauptmanna.

Gdy 24 czerwca 1922 r. w Berlinie zamordowano Walthera Rathenau, ministra spraw zagranicznych, dr. Ablą zorganizował wspólnie z Gerhartem Hauptmannem nabożeństwo żałobne w Hirschbergu. Rathenau był bliskim przyjacielem Hauptmanna.

Latem 1920 r. Ablą przestał być posłem. Teraz dużo intensywniej mógł poświęcić się zadaniom na rzecz swojego rodzinnego miasta Hirschberg, gdzie pełnił funkcję przewodniczącego rady miasta. Urząd ten sprawował przez wiele lat. Publiczne zaangażowanie polityczne Bruno Ablą zakończyło się z chwilą przejścia władzy przez nazistów.

W 1929 r. Ablą udał się w podróż edukacyjną do Stanów Zjednoczonych. We wszystkich większych miastach tamtejsi Amerykanie pochodzenia niemieckiego świętowali 10 rocznicę uchwalenia Konstytucji Rzeszy Niemieckiej. W Pittsburghu dr. Ablą otrzymał złoty klucz do miasta, który nigdy wcześniej nie został wręczony żadnemu obcokrajowcowi.

Bruno Ablą utrzymywał także dobre kontakty z przedstawicielami kolonii artystycznej w Schreiberhau (Szklarska Poręba) w Karkonoszach, m.in. z pisarzem Wilhelmem Bölschem oraz malarzami Fechnerem, Iwanem i innymi.

Książka szczegółowo opisuje również działalność pisarską Ablą dotyczącą historii i kultury w Karkonoszach.

Dr. Bruno Ablą zmarł w Hirschbergu 24 września 1942 r.

Szczególne podziękowania należą się panu Iwo Łaborewiczowi, dyrektorowi Archiwum Państwowego w Jeleniej Górze, za to, że z wielkim zainteresowaniem towarzyszył badaniom nad Ablą i za każdym razem udostępniał potrzebne dokumenty bez konieczności długiego oczekiwania. Również jego wskazówki dotyczące możliwości badawczych przyjmowane były z wdzięcznością.

Rysunek Jeleniej Góry (kamienice na rynku z bazyliką św. Erazma i św. Pankracego) widoczny na przedniej okładce książki jest autorstwa pana Marka Lerchera. Za udostępnienie rysunku w tym właśnie celu skierowane są do niego słowa podziękowania.

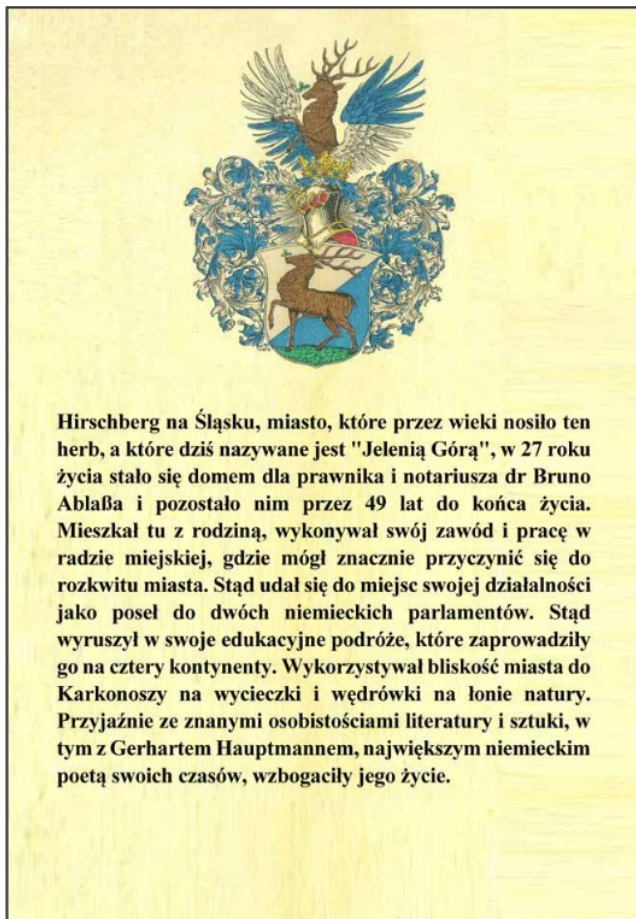
Recenzja książki: Ulrich Junker

Bruno Ablą : aus Hirschberg im Riesengebirge : Sein Leben und Wirken als Anwalt und Politiker, sein Einsatz für Menschenwürde und Kulturpflege, sein Mahnen zu Frieden und Völkerverständigung

<https://jbc.jelenia-gora.pl/dlibra/publication/51023/edition/46791>

Bruno Ablą : aus Hirschberg im Riesengebirge : jego życie i działalność jako prawnika i polityka, jego zaangażowanie na rzecz godności ludzkiej i ochrony kultury, jego wezwanie do pokoju i międzynarodowego porozumienia

<https://jbc.jelenia-gora.pl/dlibra/publication/51530/edition/47223>

Hirschberg na Śląsku, miasto, które przez wieki nosiło ten herb, a które dziś nazywane jest "Jelenią Górą", w 27 roku życia stało się domem dla prawnika i notariusza dr. Bruno Ablą i pozostało nim przez 49 lat do końca życia. Mieszkał tu z rodziną, wykonywał swój zawód i pracę w radzie miejskiej, gdzie mógł znacznie przyczynić się do rozwoju miasta. Stąd udał się do miejsc swojej działalności jako poseł do dwóch niemieckich parlamentów. Stąd wyruszył w swoje edukacyjne podróże, które zaprowadziły go na cztery kontynenty. Wykorzystywał bliskość miasta do Karkonoszy na wycieczki i wędrówki na łonie natury. Przyjaźnie ze znanymi osobistościami literatury i sztuki, w tym z Gerhartem Hauptmannem, największym niemieckim poetą swoich czasów, wzbogaciły jego życie.